

Att stödja elever i behov av särskilt stöd med hjälp av ai - verktyg

SAMMANFATTNING

30 June 2025

Problematisering och kontext

Inkluderande utbildning i Italien föreskriver att alla elever – inklusive elever med funktionsnedsättning eller särskilda behov – ska ha lika tillgång till utbildning i samma klassrum som sina kamrater. Denna lagstiftning kräver att lärare anpassar undervisningsmetoder och bedömningar för att tillgodose ett brett spektrum av inlärningsprofiler.

Vid Liceo Classico D. A. I Azuni i Sassari på Sardinien undervisar **Roberta Falchi**, historielärare och specialpedagog, elever i åldern 18–19 år, varav fem har inlärningssvårigheter som **dyslexi**, **ADHD** och **annan språkstörning**. Inför utmaningen att leverera högkvalitativt akademiskt innehåll och samtidigt tillgodose individuella behov använde sig Roberta av **artificiell intelligens (AI)** och digitala verktyg för att göra sin undervisning mer inkluderande och tillgänglig för alla. Roberta implementerade en blandning av AI-drivna appar och pedagogiska strategier för att anpassa lektioner, bedömningar och samarbetsaktiviteter för sina elever med särskilda behov.

Översikt över AI-verktyg som används

Roberta använder olika AI-verktyg för att stödja elevernas lärande:

- [Algor Education Maps](#) konverterar text och bilder till redigerbara konceptkartor;
- [Natural Reader](#), [Eleven Labs](#) för att generera text-till-tal för att stödja auditivt lärande;
- ChatGPT och MagicSchool förenklar komplexa texter och anpassar bedömningar med hjälp av frågor som är skraddarsydda för specifika inlärningsbehov;
- [CBoard](#) stödjer kommunikation genom pictogram och flerspråkig meningskonstruktion;
- [Clipdrop](#) och [Scribble](#) är AI -verktyg som underlättar visuellt lärande genom bild-manipulation och kommentarer;
- Heygen och Copilot hjälper elever att skapa avatarer och videomonologer för att ge liv åt kreativa projekt.

Anpassade bedömningar

Med hjälp av AI anpassar Roberta prov i klassisk litteratur och historia med behovsprofiler till olika typer av särskilda behov. Hon ger ChatGPT instruktioner där hon förklarar elevernas diagnoser i sin klass och ber om rekommendationer till hur hon kan anpassa undervisningen:

- läsnivå och ordförråd,
- formatet (t.ex. från uppsats till flervalfrågor eller vägledande sammanfattningar),
- användning av hjälpmedel (text-till-tal, skriva på dator istället av att skriva för hand).

Hon tar hänsyn till varje elevs behov, vare sig det handlar om autism, ADHD, dyslexi eller särbegåvning, när hon utformar uppgifterna. Hon erbjuder digitala alternativ, extra tid eller alternativ som multimedia beroende på den individuella profilen.

Projektbaserat lärande och kreativitet

I ett kreativt skrivprojekt använde en elev med inlärningssvårigheter ChatGPT för att skriva ett filmmanus. Eleven förbättrade det AI-genererade manuset genom att samla in feedback från sina klasskamrater, vilket visade värdet av synpunkter från kamrater och på så sätt upprepades processen tills önskat resultat var uppnått. På samma sätt skapade eleverna i en kurs om andra världskriget avатарer och monologer ur historiska perspektiv, där de integrerade GPT, DALL·E och Eleven Labs för att presentera sin research ur ett mänskligt perspektiv.

Lärdomar

- Verktyg som ChatGPT och text-till-tal-tjänster kan stödja elever med olika inlärningsbehov.
- Traditionella bedömningar (t.ex. skriftliga prov i grekisk litteratur) kräver ofta avancerade kognitiva, språkliga och motoriska färdigheter som exempelvis att kunna sitta länge och koncentrera sig. AI-assisterad förändring av utformningen kan behålla innehållets giltighet samtidigt som det görs tillgängligt genom omarbetning av formatet och hjälpmedelsteknik.
- Roberta betonar att AI ska komplettera – inte ersätta – elevernas ansträngningar, kreativitet eller lärarnas vägledning. Det hjälper till att minska hinder, inte själva inlärningsprocessen. Ett exempel på detta är i aktiviteten med filmmanuset där eleverna fick öva på samarbete och kreativitet. AI-genererat material kan ofta vara utgångspunkten för att skapa diskussion, till exempel genom att granska en AI-genererad konceptkarta.
- Med rätt verktyg och möjligheter kan elever med särskilda behov nå imponerande resultat. De kan använda olika vägar dit, men nå samma lärandemål.
- Det är viktigt att förstå varje elevs profil och aktivt lyssna på deras behov. Verktyg måste kombineras med mänsklig fingertoppskänsla och anpassningsbar pedagogik.
- AI-verktyg gjorde det möjligt för eleverna att uttrycka sig visuellt, auditivt och interaktivt. Detta minskar ångest och ökar engagemanget, särskilt hos elever med särskilda behov.

Den här lärandeberättelsen visar hur AI och inkluderande undervisning kan komplettera varandra för att förändra utbildningen för elever med särskilda behov. Genom en väl genomtänkt integrering av verktyg visar Roberta Falchi hur teknik kan bryta ner hinder för deltagande, stärka självförtroendet och främja ett djupare engagemang.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Finansieras av Europeiska unionen. De synpunkter och åsikter som uttrycks är endast upphovsmannens [upphovsmännens] och utgör inte Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kulturs (EACEA) officiella ståndpunkt. Varken Europeiska unionen eller EACEA tar något ansvar för dessa.